

Profesor Jan Maksymiuk (1934-2015)

Wybitni nauczyciele akademicy mają ten szczególny przywilej, że są w stanie inspirować całe pokolenia studentów, pamiętające później przez długie dziesiątki lat o mistrzach, dzięki którym stali się profesjonalistami w swojej dziedzinie nauki i techniki. Profesor *Jan Maksymiuk*, wywarł znakomity wpływ na setki wychowanków Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej.

Jan Maksymiuk urodził się w 20 maja 1932 r. w rodzinie chłopskiej w Ortelu Książęcym na Podlasiu. Jego młodość przypadła na mroczny okres okupacji niemieckiej i trudne lata powojenne. Wykształcenie podstawowe uzyskał głównie w ramach tajnego nauczania. Niedługo po ustaniu działań wojennych, 1 września 1944 r. rozpoczął naukę w *Akademii Bialskiej - Gimnazjum i Liceum Męskim im. Józefa Ignacego Kraszewskiego* w Białej Podlaskiej.

W roku 1950 pomyślnie zdał egzamin maturalny w liceum o kierunku matematyczno-fizycznym otrzymując dyplom wolnego wstępu na studia wyższe. Po odbyciu letniego turnusu robotniczego na Śląsku w ramach ówczesnej *Shużby Polsce*, podjął studia na *Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej*, prowadzone wówczas w systemie dwustopniowym. Dyplom inżyniera elektryka o specjalności *Technika zabezpieczeń i rozrządu* uzyskał w 1953 r, zaś magistra inżyniera w specjalności *Aparaty elektryczne* w 1956 r.

Pracę zawodową na *Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej*, w ówczesnej *Katedrze Przyrządów Rozdzielczych* – na stanowisku zastępcy asystenta podjął już w okresie studiów w 1953 r, pracując kolejno od 1954 r. na stanowisku asystenta, od 1956 r. – starszego

asystenta, od 1964 r. – adiunkta, od 1971 r. – docenta, od 1978 r. – profesora nadzwyczajnego i od 1990 r. – profesora zwyczajnego.

Stopień naukowy doktora nauk technicznych w dyscyplinie elektrotechnika uzyskał w 1964 r. na podstawie pracy: „*Optymalizacja elektromagnetycznych dwustopniowych komór gaszących z ferromagnetycznym wzmocnieniem pola własnego*”, zaś doktora habilitowanego, także w dyscyplinie elektrotechnika, w 1970 r. na podstawie rozprawy pt. „*Analiza warunków pracy magneto-wydmuchowych wąskoszczelinowych komór gaszeniowych prądu zmiennego wysokiego napięcia i wnioski dla projektowania*”.

Podstawowe nurty działalności naukowej

Działalność naukowa i towarzyszące jej zainteresowania prof. *Jana Maksymiuka* związane były od początku jego pracy zawodowej z zagadnieniami projektowania, badań i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, w tym zwłaszcza aparatów elektrycznych. Początki jego pracy zawodowej przypadły na okres lat pięćdziesiątych, pod wieloma względami pionierski dla rozwoju w naszym kraju zarówno szkolenia studentów wyższych uczelni jak i prac badawczo-konstrukcyjnych w dziedzinie aparatury elektroenergetycznej. W rozwoju podstaw teoretycznych tej dyscypliny kluczową rolę odegrali Profesorowie: *Jerzy J. Kryński*, będący wieloletnim opiekunem naukowym *Jana Maksymiuka*, *Stanisław Dzierzbicki* z Politechniki Łódzkiej i *Tadeusz Lipski* z Politechniki Gdańskiej. Oni też w wielkim stopniu wpłynęli na przebieg jego aktywności zawodowej i kierunki działalności naukowej.

W ówczesnych warunkach koniecznością było stworzenie w *Politechnice Warszawskiej* odpowiedniej bazy badawczej - w pierwszej kolejności stosunkowo skromnie wyposażonego laboratorium badań elektromechanicznych i prądowych, a następnie zwarciovych układów probierczych najpierw prądu stałego, a następnie prądu przemiennego. Tworzenie tej bazy oznaczało nie tylko konieczność wykonania prac koncepcyjnych nad samym układem i technologią badań, ale przede wszystkim bardzo szeroki zakres prac programowych, obliczeniowych, badawczych i wykonawczych nad realizowanymi we własnym zakresie urządzeniami specjalistycznymi łączeniowo-sterowniczymi i pomiarowymi dla tych laboratoriów.

Na przełomie lat 1957/58 *Jan Maksymiuk* odbył półroczny staż przemysłowy w laboratoriach i działach produkcyjnych szwedzkiego koncernu elektrotechnicznego *ASEA* w Ludvice. Jak wielokrotnie twierdził, był to dla niego najważniejszy staż zawodowy w życiu, specjalizujący w zakresie zwarciovych badań łączeniowych aparatów oraz nowoczesnych metod produkcji i prób łączników elektroenergetycznych wysokiego napięcia.

Lata 1953-1961 były dla *Jana Maksymiuka* okresem pracy w przemyśle aparatów elektrycznych wysokiego napięcia w Warszawie, przede wszystkim w *Zakładach Wytwórczych Aparatury Rozdzielczej ZWAR*, gdzie prowadził on odbiory aparatury łączeniowej i urządzeń

rozdzielczych dla energetyki zawodowej. Bliska współpraca z przemysłem krajowym, staże w firmach zagranicznych oraz zgromadzony dorobek w zakresie prac projektowo-konstrukcyjnych i badawczych prowadzonych w *Politechnice Warszawskiej* umożliwiły mu podjęcie poważnych prac koncepcyjno-projektowych dotyczących kolejno:

- **Centralnego Laboratorium Badawczego Biura Konstrukcyjnego Zakładów ZWAR** i wyspecjalizowanych pracowni *Działu Kontroli Technicznej* tegoż Zakładu. Był autorem zrealizowanej bez większych zmian koncepcji tych laboratoriów, uruchomionych w 1964 r.

- **Laboratorium zwarciowego ówczesnego Centralnego Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Robót Elektrycznych "Elektromontaż"** w Warszawie, uruchomionego w 1974 r.

- **Laboratorium wieloprądowego Instytutu Energetyki** w Warszawie, pracującego od 1963 r.

- **Laboratorium badawczego elektrycznego**, należącego do wielodziałowego **Centralnego Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Techniki Kolejnictwa** w Warszawie oraz jego filii w Mińsku Mazowieckim (później *Centrum Techniki Kolejnictwa*), pracującego od 1966 r.

- **Laboratorium Badawczego Biura Badawczego do spraw Jakości SEP** w Lublinie.

Zarówno dla wymienionych powyżej laboratoriów jak i dla innych odbiorców z kraju i z zagranicy *Jan Maksymiuk* opracował samodzielnie lub w kierowanych przezeń zespołach liczne wyspecjalizowane przyrządy łączeniowo-sterownicze, w tym zwłaszcza: załączniki zwarciovowe, nastawniki czasowe, boczniki wieloprądowe i dzielniki napięcia.

Równoległe do powyższych biegły prace dotyczące metodyki badań poszczególnych rodzajów aparatów elektrycznych.

Wspomniane wyżej prace własne *Jana Maksymiuka*, w sumie z wysiłkami jego opiekuna naukowego – profesora *Jerzego Kryńskiego* i innych współpracowników z uczelni doprowadziły do stworzenia w *Politechnice Warszawskiej* uznanego ośrodka badań naukowych w zakresie aparatów elektroenergetycznych wysokiego napięcia.

Z początkiem lat sześćdziesiątych XX w. *Jan Maksymiuk* podjął prace dotyczące podstaw fizycznych,

zasad konstruowania i analizy pożądaných cech materiałów gaszeniowych magneto-wydmuchowych układów gaszeniowych łączników elektroenergetycznych, zwłaszcza wysokiego napięcia. Szczególne właściwości takich układów pracujących z wykorzystaniem ferromagnetycznego wzmocnienia własnego pola wydmuchowego, stały się tematem jego wspomnianej już wcześniej rozprawy doktorskiej i poświęconej tej tematyce monografii.

Badania w dziedzinie magneto-wydmuchowych układów gaszeniowych stanowiły przedmiot działalności naukowej *Jana Maksymiuka* w następnych latach, kiedy skupił się on na problemach analizy obciążeń mocowych i energetycznych komór gaszeniowych, projektowaniu elektromagnesów wydmuchowych oraz łukoodporności ceramicznych płytek gaszeniowych. W obszarze ostatniego z wymienionych zagadnień zainicjował on szereg pionierskich w Polsce prac technologicznych, opracował metodykę badań porównawczych tych materiałów w komorach modelowych i opracował szereg konstrukcji płytek gaszeniowych. Wyniki tych właśnie prac zostały w największym stopniu przyswojone przez przemysł, zwłaszcza w konstrukcjach komór gaszeniowych styczników elektromagnetycznych niskiego napięcia kategorii użytkowania AC4. Główne wyniki tych prac przedstawił w swej rozprawie habilitacyjnej oraz kilku publikacjach naukowych. W tym nurcie znalazła się również praca doktorska *Zbigniewa Pochanke* – bliskiego współpracownika *Jana Maksymiuka*. Badania prowadzone w latach 1976-1984 wplotły się w szerszy, ogólnopolski nurt prac nad tematyką wyładowań elektrycznych w gazach i w próżni, koordynowanych początkowo przez *Instytut Wysokich Napięć Politechniki Warszawskiej* a następnie przez *Instytut Elektroenergetyki Politechniki Poznańskiej*. Wyniki tych prac prezentowane były na organizowanych corocznie sympozjach naukowych, z udziałem specjalistów krajowych i zagranicznych. W latach 1976-1980 *Jan Maksymiuk* pełnił obowiązki przewodniczącego Rady Naukowej tematu *Podstawy wyładowań elektrycznych w gazach*.

Kolejnym, istotnym nurtem działalności naukowej Profesora stały się różnorodne prace w dziedzinie naukowych podstaw obliczeń i projektowania aparatów elektrycznych, w tym zwłaszcza łączników elektroenergetycznych. Jego pierwszą większą publikacją w tym obszarze był skrypt centralny, wydany w roku 1962 przez *Państwowe Wydawnictwo Naukowe* i obejmujący kompleksowo tematykę analizy i projektowania mechanizmów łączników elektroenergetycznych. Książkowa wersja tej publikacji została opublikowana w 1967 r. przez *Wydawnictwa Naukowo-Techniczne* jako monografia pt. „*Mechaniczna Teoria Łączników Elektrycznych*”. W 1970 r. opublikowano w Bukareszcie jej poprawione i uzupełnione wydanie rumuńskie.

Tematyce tej jest poświęcona jest również praca doktorska jego kolejnego, bliskiego współpracownika – *Stanisława Kulasa*. Istotna wartość tego nurtu prac wiązała się z przyswojeniem przez polski przemysł aparatowy i specjalistyczne ośrodki badawcze opracowanych lub rozwiniętych przez *Jana Maksymiuka* i jego współpracowników metod analizy i syntezy mechanizmów i napędów łączników, zwłaszcza dla warunków występowania szybkozmiennych narażeń mechanicznych i elektrodynamicznych. Skuteczną formą przekazywania i rozwoju tej wiedzy do przemysłu i zainteresowanych instytutów branżowych okazały się seminaria środowiskowe z zakresu konstrukcji i badań aparatów elektrycznych

zainicjowane i prowadzone przez *Jana Maksymiuka* w *Politechnice Warszawskiej* w latach 1965-1985.

Począwszy od lat siedemdziesiątych, wraz z rozwojem i pozyskiwaniem sprzętu informatycznego i oprogramowania *Jan Maksymiuk* inicjował stosowanie w pracach badawczych i dydaktycznych nowych generacji sprzętu obliczeniowego, w tym najpierw elektronicznych kalkulatorów programowalnych, których był wielkim entuzjastą, a następnie mikrokomputerów oraz rozwój własnego oprogramowania specjalistycznego służącego między innymi obliczeniom elektrodynamicznym, mechanicznym i cieplnym aparatów elektrycznych.

W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych badania w zakresie metod obliczeń i projektowania aparatów elektrycznych prowadzone przez *Jana Maksymiuka* objęły również tematykę ich niezawodności na szerszym tle zastosowań specjalistycznych probabilistyki w technice wielkich mocy i wysokich napięć. Jego pierwsze zetknięcie z tymi zagadnieniami nastąpiło podczas stażu na Politechnice Federalnej w Zurychu (niem. *Eidgenössische Technische Hochschule Zürich*, ETHZ) w Szwajcarii. Kolejno nawiązana została współpraca z ośrodkami uczelnianymi w Pradze i Dreźnie. Ten nurt aktywności Profesora dokumentują publikacje uczelniane, w tym m.in. książka „*Niezawodność maszyn i urządzeń elektrycznych*” (Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, 2003 r.).

Aktualny stan rozwoju elektroenergetyki, związany z jej prywatyzacją oraz liberalizacją rynku energii elektrycznej zwrócił zainteresowanie Profesora w kierunku problematyki zarządzania składnikami majątkowymi (w tym zatem również aparatury łączeniowej) sieci elektroenergetycznych. Znalazły one odbicie w opublikowanej w 2007 r. pracy „*Condition Data Analysis for Asset Management of High Voltage Components*” napisanej wspólnie z *Edwardem Gulskim* i *Johanem J. Smitem* z Uniwersytetu Technicznego w Delft (nid. *Technische Universiteit Delft*) w Holandii oraz *Benem Quarkiem* z firmy *Seitz Instruments* ze Szwajcarii a wydanej przez *Oficynę Wydawniczą Politechniki Warszawskiej*.

Profesor *Jan Maksymiuk* w okresie swojej pracy zawodowej wypromował ponad 150 dyplomantów 6 doktorów i 3 doktorów habilitowanych. Był autorem recenzji 10 prac habilitacyjnych oraz 20 prac doktorskich. Recenzował również liczne opracowania książkowe, artykuły do czasopism i referaty na konferencje naukowe.

Nauczanie i autorstwo podręczników

W początkowym okresie swej działalności dydaktyczno-wychowawczej w *Politechnice Warszawskiej* *Jan Maksymiuk* włożył ogromny wysiłek w zorganizowanie, prowadzenie i rozwój laboratoriów dydaktycznych w zakresie aparatów elektroenergetycznych oraz w opracowanie zajęć i pomocy dydaktycznych do kursu ogólnego z aparatów elektrycznych, do

zajęć laboratoryjnych oraz do zajęć z podstaw obliczeń i konstruowania aparatów elektrycznych.

W kolejnych dziesięcioleciach prowadził wykłady z przedmiotów *Aparaty elektryczne i Technika łączenia* dla całego kursu Wydziału Elektrycznego, wykłady z *Obciążalności Torów Prądowych i Zestyków* oraz *Niezawodności Maszyn i Urządzeń Elektrycznych*, wykłady z *Rachunku Prawdopodobieństwa i Statystyki Matematycznej* oraz *Diagnostyki i Niezawodności Urządzeń Elektrycznych*.

Spośród przedmiotów specjalizacyjnych: *Mechanika łączników, Budowa aparatów elektrycznych wysokiego napięcia, Podstawy konstrukcji aparatów, Metody obliczeń i projektowania aparatów elektrycznych, Teoria i projektowanie łączników zestykowych, Metodyka projektowania aparatów elektrycznych, Technika wielkich prądów, Obwody magnetyczne i elektromagnesy, Zastosowania statystyki w badaniach i analizach niezawodności* prowadził wykłady, lekcje, ćwiczenia rachunkowe i laboratoryjne, projektowanie, seminaria.

Pionierski charakter miały prowadzone przezeń wykłady i ćwiczenia z *Mechaniki Łączników* – zorganizowane po raz pierwszy w Polsce. We wszystkich polskich uczelniach technicznych specjalizujących w zakresie aparatów elektrycznych wykorzystywane były i są skrypty i podręczniki autorstwa Jana Maksymiuka dotyczące tego tematu. Tematyka ta zainteresowała również współpracujące z *Politechniką Warszawską* Instytuty uczelni zagranicznych – *Uniwersytetu Technicznego w Dreźnie* (niem. *Technische Universität Dresden – TUD*), *Politechniki w Akwizgranie* (niem. *Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule Aachen – RWTH*) i *Politechniki Federalnej w Zurychu*, gdzie Profesor zapraszany był na serie wykładów dla studentów i pracowników przemysłu.

Szczególnie ożywiona okazała się współpraca z uczelnią *TUD* z Drezna, w której latach 1978 – 1992 prowadził coroczne serie wykładów, wydawał swoje skrypty i recenzował w sumie pięć prac doktorskich i habilitacyjnych.

Do szczególnych osiągnięć Profesora w dziedzinie autorstwa i współautorstwa podręczników akademickich należy zaliczyć następujące tytuły książek:

- „**Mechaniczna teoria łączników elektrycznych**” (wspomnianą już wcześniej);
- „**Podstawy obliczeń aparatów elektroenergetycznych**” (wspólnie z *Andrzejem Au* i *Zbigniewem Pochanke*, 1976, 1982);
- „**Badanie urządzeń energoelektrycznych**” (wspólnie ze *Zbigniewem Ciokiem*, *Zbigniewem Pochanke* i *Leszkiem Zdanowiczem*, *WNT*, 1976, 1982);
- „**Metody statystyczne w inżynierii elektrotechnicznej**” (wspólnie z *Ferdinandem Wohlmuthem*, *Wydawnictwa Politechniki Warszawskiej*, 1981);
- „**Aparaty elektryczne**” (*Wydawnictwa Naukowo-Techniczne*, 1992, 1995);

- **„Obliczenia i badania diagnostyczne aparatury rozdzielczej”** (wspólnie ze Zbigniewem Pochanke, WNT, 2001);

- **„Niezawodność maszyn i urządzeń elektrycznych”,** (Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, 2003).

Istotną pozycją w dorobku podręcznikowym Profesora był również skrypt dla kursu ogólnego z *Aparatów Elektrycznych*, o charakterze eksperymentalnym, dobrze przyjęty przez studentów, który

znalazł naśladowców wśród autorów skryptów do innych przedmiotów.

Ogromną radość sprawiło mu ukazanie się drukiem podręcznika, **„Aparaty elektryczne i rozdzielnice wysokich i średnich napięć”,** (Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, wspólnie z Jackiem Nowickim) wiosną 2014 roku, który stał się jego ostatnim dużym tytułem książkowym.

W okresie ponad 50 lat swej pracy w *Politechnice Warszawskiej* Jan Maksymiuk był opiekunem ponad 150 prac dyplomowych, w większości związanych tematycznie z potrzebami warszawskiego przemysłu aparatury – przynajmniej do momentu jego prywatyzacji i sprzedaży. Bogate wyposażenie specjalistycznych laboratoriów uczelnianych i stosunkowo swobodny dostęp do laboratoriów przemysłowych, laboratoriów *Instytutu Elektrotechniki* i *Instytutu Energetyki* oraz ośrodków badawczych *PKP* – zapewniały dużą swobodę wyboru tematów prac dyplomowych, ich wysoki poziom merytoryczny i istotne walory aplikacyjne.

W latach 1960-1990 szczególną rolę w integracji krajowych zespołów politechnicznych zajmujących się tematyką badań i nauczania w zakresie aparatów elektrycznych pełniły cykliczne spotkania środowiskowe. Brały w nich udział Zespoły z *Politechnik: Łódzkiej, Gdańskiej, Poznańskiej* i *Warszawskiej*. Profesor brał aktywny udział w organizacji i programowaniu tych, dotąd pamiętanych i wysoko ocenianych spotkań.

W okresie swojej pracy nauczycielskiej Jan Maksymiuk brał aktywny udział w pracach *Rady Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej* oraz *Senatu* i ich komisji – *Nauki, Rozwoju, Współpracy z Zagranicą* i zwłaszcza *Komisji Programowej*, również jako ich przewodniczący. Szczególnie praca w wydziałowej *Komisji Programowej* umożliwiła mu współtworzenie polityki Wydziału, dotyczącej udziału w programach zajęć i treściach programowych podstaw fizycznych nauczanych zjawisk i procesów oraz poszczególnych segmentów elektrotechniki stosowanej.

Działalność Profesora w obszarach autorstwa podręczników akademickich, nauczania młodzieży akademickiej jak i omówionych w poprzednim punkcie prac badawczych, znalazła uznanie w postaci przyznanych mu ponad trzydziestu nagród JM Rektora *Politechniki Warszawskiej* oraz 9 nagród Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Działalność organizacyjna w Politechnice Warszawskiej

Kierownicze funkcje organizacyjne w *Politechnice Warszawskiej* Jan Maksymiuk zaczął pełnić po habilitacji i uzyskaniu stanowiska docenta, co zbiegło się z przejściem Uczelni do struktury instytutowej w 1970 r. W tymże roku 1970 wszedł on w skład *Rady Wydziału Elektrycznego*.

W latach 1971-2002 pełnił obowiązki kierownika *Zespołu Dydaktyczno-Naukowego* (przekształconego w międzyczasie w *Zakład Aparatów Elektrycznych / Wielkich Mocy*). Paradoksalnie prawdopodobnie najlepszym okresem w działalności tego Zakładu były tak trudne w Polsce lata osiemdziesiąte ub. wieku, kiedy w skład zespołu skupionego wokół Profesorów *Jana Maksymiuka* i *Zbigniewa Cioka* wchodził następujący znakomici specjaliści: *Andrzej Au*, *Włodzimierz Kałat*, *Andrzej Kolaszewski*, *Stanisław Kulas*, *Franciszek Olszewski*, *Zbigniew Pochanke*, *Zbigniew Turowski*, *Leszek Zdanowicz* i *Kazimierz Zgliński*.

W latach 1971-2004 *Jan Maksymiuk* był przewodniczącym *Komisji egzaminów dyplomowych* w zakresie specjalizacji (ścieżki dyplomowania) *Aparaty elektryczne* i *Technika wielkich mocy*. W latach 1971-1984 oraz 1987-1993 był zastępcą dyrektora do spraw nauki *Instytutu Wysokich Napięć* (przekształconego w międzyczasie w *Instytut Wielkich Mocy i Wysokich Napięć*), zaś w latach 1984- 1987 oraz 1996-2002 pełnił obowiązki dyrektora tegoż instytutu.

Pełniąc wspomniane wyżej funkcje uczelniane Profesor zabiegał szczególnie o rozwój współpracy Instytutu z przemysłem, rozwinął i utrwalił wartościową merytoryczną współpracę z odpowiednikami Instytutu w Politechnikach w Pradze, Dreźnie, Akwizgranie, Zurychu, Moskwie, St. Petersburgu i Rzymie. Troszczył się o unowocześnienie wyposażenia laboratoriów Instytutu a w szczególności o wyposażenie w sprzęt informatyczny. Szczególnie trudną, z przyczyn ekonomicznych, okazała się kadencja 1996-1999, kiedy to ogromnym wysiłkiem Profesora i całego zespołu Instytutu udało się zapewnić jego finansowanie bez zadłużenia.

W latach 1990-2000, będąc przedstawicielem *Rady Wydziału Elektrycznego* – Profesor był członkiem *Senatu Politechniki Warszawskiej*, pełniąc m. in. w kadencji 1997 -2000 obowiązki przewodniczącego *Komisji Senackiej do spraw Współpracy z Zagranicą*.

Od 1970 r. pełnił funkcję redaktora działowego *Prac Naukowo-Badawczych Politechniki Warszawskiej* - seria *ELEKTRYKA*. W serii tej w opublikowano ponad 130 zeszytów, zawierających zarówno rozprawy habilitacyjne, oryginalne rozprawy naukowe zwłaszcza młodych pracowników naukowo-dydaktycznych *Wydziału Elektrycznego* jak i zbiory publikacji dokumentujących dorobek poszczególnych zespołów badawczych i Zakładów poszczególnych instytutów wydziału.

Profesor zakończył etatową pracę na uczelni w 2006 r. pozostając jednak aktywnym wykładowcą do ostatnich dni życia.

Działalność organizacyjna poza uczelnią

Jan Maksymiuk od 1971 r. pozostawał aktywnym członkiem *Sekcji Wielkich Mocy Komitetu Elektrotechniki **Polskiej Akademii Nauk***, od roku 1987 jego członkiem wybranym. Aktywnie brał udział w cyklicznie organizowanych seminariach naukowych *Sekcji*. Inicjował i prowadził takie seminaria na terenie swojego zakładu i instytutu.

W roku 1990 został powołany na stanowisko Redaktora Naczelnego kwartalnika *Komitetu Elektrotechniki PAN Archiwum Elektrotechniki*, wydawanego od 1994 r. w języku angielskim jako „*Archives of Electrical Engineering*”. Przez 18 lat (od 1992 r.) współpracował tu z *Wiesławem Partyką* pełniącym funkcję naukowego sekretarza redakcji.

Od 1965 r. pozostawał aktywnym członkiem **Stowarzyszenia Elektryków Polskich**, szczególnie zaangażowanym w problemy kondycji i rozwoju polskiego przemysłu elektrotechnicznego. Od 1969 r. współpracował z *Izbą Rzecznawców SEP*, jako jej rzeczoznawca, weryfikator, od 1975 r. jako kierownik Działu O1 (*Aparatura Elektryczna*), od roku 1997 jako członek *Rady Izby Rzecznawców SEP* i przewodniczący jej *Komisji Kwalifikacyjnej*. Był on również kierownikiem dwóch działów w Izbie Rzecznawców: *Energetyka Przemysłowa* i *Aparatura Elektryczna*.

W *Stowarzyszeniu* został wyróżniony kolejno medalem *Kazimierza Szpotańskiego* (1988 r.), *Złotą Odznaką Honorową SEP* (2001 r.), medalem *Mieczysława Pożaryskiego* (2003 r.), nagrodami za publikacje (w 1969 r. i 1999 r.). Od roku 1968 r. posiadał uprawnienia wykładowcy *SEP* na poziomie wyższym i średnim w zakresie *Budowy Urządzeń Rozdzielczych i Zabezpieczających*.

W latach 1969-1983 współpracował jako konsultant naukowy – z *Centralnym Ośrodkiem Badań i Rozwoju Techniki Kolejnictwa* w Warszawie, głównie w zakresie programowania rozwoju laboratoriów służących badaniom elektrycznym i klimatycznym aparatury trakcyjnej oraz opracowania podstaw obliczania i konstruowania ślizgowych odbieraków prądu.

Od roku 1980 współpracował z *Centralnym Ośrodkiem Badawczo-Rozwojowym Robót Elektrycznych Elektromontaż* jako konsultant naukowy, a od roku 1985 jako członek, od roku 1995 jako przewodniczący *Rady Naukowej* tegoż ośrodka .

Jako autor i członek *Rady Programowej* serii podręczników akademickich z zakresu elektrotechniki współpracował od 1965 r. z *Wydawnictwami Naukowo-Technicznymi* w Warszawie.

Szczególnie cenił sobie pełnioną w funkcję przewodniczącego komisji Konkursowej *Krajowych Targów Książki Akademickiej ATENA*.

Jako autor i przewodniczący *Rady Programowej* współpracował z miesięcznikiem technicznym „*Elektroinstalator*”.

W 1974 r. odznaczony został Złotym Krzyżem Zasługi, w 1979 r. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, w 2001 r. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, w roku 1988 r. Medalem Komisji Edukacji Narodowej, w 1980 r. Złotą Odznaką Zasłużonego dla Politechniki Warszawskiej, w roku 2001 Medalem za Zasługi dla Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej.

W latach 1944-1950 należał do Związku Harcerstwa Polskiego, w latach 1950-1956 do Związku Młodzieży Polskiej, w latach 1953 do Związku Nauczycielstwa Polskiego, od roku 1980 do NSZZ „Solidarność”. Nigdy nie należał do partii politycznych.

W gronie ponad stu wybitnych profesorów polskich wyższych uczelni brał udział w składzie Komitetu Inspirującego i Doradczego trzech Konferencji Smoleńskich (2012-2014).

*

*

*

W pamięci swych współpracowników Profesor zapisał się jako człowiek prawy, uczciwy, skromny i wrażliwy. Był przykładem rzetelności i systematyczności w działaniu. Wymagał wiele od swych wychowanków i współpracowników, ale chyba jeszcze więcej od siebie. W ostatnich kilkunastu miesiącach życia był wciąż bardzo aktywny zawodowo, pomimo gwałtownie pogarszającego się wzroku.

Jan Maksymiuk zmarł nagle, 23 stycznia 2015 r. w Warszawie. Pogrzeb Profesora odbył się 2 lutego 2015 r. Został pochowany na Cmentarzu Północnym w Warszawie.

W dniu 21 kwietnia 2021 r. Zarząd Główny Stowarzyszenia Elektryków Polskich podjął jednomyślnie uchwałę o nadaniu *imienia Profesora Jana Maksymiuka* Oddziałowi Białkopodlaskiemu SEP.

Na podstawie materiałów dostarczonych przez Panią Jolantę Maksymiuk

opracował dr inż. Jacek Nowicki

Sekretarz Generalny SEP

